

Артеменко Роман

*магістрант Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка
(науковий керівник – доцентка Т. Борисова)*

ДИЗАЙН-ЕРГОНОМІЧНІ РІШЕННЯ В КОНСТРУКЦІЇ ФАРТУХІВ РІЗНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Такий елемент одягу як фартух був створений для захисту тіла або одягу працівника. Наприклад, шкіряний фартух коваля використовувався для захисту працівника від впливу високих температур та від ураження частинками розпеченого металу. З часом фартух перестав виконувати тільки захисну функцію, а почав нести ще й естетичне навантаження та став самостійною складовою гардеробу. Фасони та конструктивні особливості фартухів змінювались, вони прикрашались вишивкою, рюшами та різними оздоблювальними матеріалами. Тому при проектуванні сучасних фартухів потрібно звертати увагу не тільки на механічні та гігроскопічні властивості тканини з якої він виготовляється, а й шукати нові конструктивні рішення, слідувати за тим, щоб виріб був сучасним та затребуваним, а дизайн був не тільки модним, але й ергономічним.

Ергономічні дослідження бажано здійснювати на всіх етапах художньо-конструкторської роботи.

На *стадії виконання проєктної пропозиції* робиться попередній ергономічний аналіз об'єктів. Стадія ескізного проєкту характеризується пошуковим етапом ергономічної обробки конструкції, на якому зазвичай розглядають кілька варіантів рішень.

На *пошуковому етапі* дизайнер має зробити ретельний ергономічний аналіз аналогів і прототипів об'єктів проектування, а також детальний аналіз конкретних специфічних умов його функціонування. На цьому етапі дизайнер також визначає перші варіанти колірної вирішення об'єктів технологічної діяльності. Тому ергономічне дослідження включає узгодження колірної вирішення з психофізіологічним сприйняттям людиною кольору та колірною гармонією, з урахуванням умов мікроклімату приміщень різного призначення (виробничого, громадського, навчального, побутового тощо). Колірне вирішення корегується з метою створення позитивного емоційного стану людини. Ергономічне дослідження на цьому етапі тісно пов'язане з формоутворенням об'єкта проектування.

На *етапі художньо-конструкторського компоунання* враховують і використовують всі дані, отримані завдяки аналізу прототипів і в результаті пошукового етапу. Крім того, враховують попередні варіанти колірної вирішення

та їхній зв'язок із формою об'єкта проектування, оскільки колір допомагає відокремити або згладити деякі функціональні елементи форми.

Пошук ергономічних дизайнерських рішень можна спостерігати на наступному прикладі: компанія з надання послуг у сфері швидкого харчування замовила фартухи для своїх офіціантів. Були оговорені наступні критерії моделі:

- фасон – з пришивним нагрудником;
- лінії членування та кути деталей – прямі;
- кольорова гама – сірий колір;
- силует – прилеглий;
- довжина – нижче лінії коліна;
- додаткові вимоги – можливість нанесення та зміни різних патріотичних гасел та слоганів на кишнях фартуха.

Враховуючи основні побажання замовника була обрана й розроблена експериментальна модель фартуха. Але шляхом проведення детального аналізу було виявлено наступні недоліки:

- неможливість регулювати ростовку фартуха в готовому вигляді;
- не передбачена можливість нанесення та зміни різних патріотичних гасел та слоганів на кишнях;
- довжина фартуха обмежує свободу руху (рис. 1).

Рис. 1. Аналіз конструктивних недоліків обраної моделі фартуха

Тому, враховуючи і використовуючи всі дані, отримані завдяки аналізу прототипу та аналізу конкретних специфічних умов його використання, були внесені деякі зміни, які суттєво поліпшили ергономіку даного фартуха (рис. 2.).

Рис. 2. Удосконалення конструкції фартуха з точки зору ергономічних вимог

На розглянутому прикладі можна спостерігати за тим, як спільна праця дизайнера й конструктора надає виробу нових ергономічних властивостей. Єдність ергономічних і художньо-конструкторських рішень – найважливіша умова успіху процесу проектування, створення засобів виробництва та предметного середовища, яке відповідає усім вимогам.

Список використаних джерел :

1. Єфременкова Н.А. Технічна складова в дизайні. 2020.
2. Колосніченко О. В., Приходько-Кононенко І. А., Остапенко Н. В. Розробка підходів до створення нових форм спецодягу методами дизайн-проектування. 2016.
3. Колосніченко М. В., Вершиніна К. В. Передпроектні дослідження як частина інноваційних методів дизайн-проектування. 2019.
4. Омельченко Г. В., Колосніченко М. В., Донченко С. В. Аналіз розвитку методів дизайн-проектування. 2015.
5. Художнє конструювання об'єктів технологічної діяльності. Технологія створення дизайн-проекту. Ергономічне дослідження як складова процесу дизайн-проектування. URL : <https://subject.com.ua/textbook/technology/10klas/33.html>. (дата звернення 10.11.2022 р.

Близнюк Микола

*доктор педагогічних наук,
професор кафедри виробничо-інформаційних технологій
та безпеки життєдіяльності Полтавського національного
педагогічного університету імені В. Г. Короленка
(м. Полтава)*

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ : КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІЙ АСПЕКТ

Сучасна освіта – це процес залучення людини до культури, що забезпечує культурну спадкоємність та розвиток її індивідуальності. Освітню практику ХХІ століття пов'язують із культурологічною парадигмою, у межах якої розвиваються принципи гуманної педагогіки, спрямовані на вільний творчий розвиток особистості. Тенденції інтеграції освіти та культури, зростання ролі духовного чинника у сфері матеріального виробництва викликають необхідність удосконалювати зміст та організацію навчально-виховного процесу в закладах вищої освіти, оскільки здобутий професійний фах виступає як особливий продукт духовно-матеріальної культури, в якому поєднуються соціальні, виробничі, інтелектуальні, естетичні та моральні аспекти життєдіяльності людини.

Відбуваються зміни як у школах, так і вишах, де одним із завдань розвитку технологічної освіти виділяється «оновлення змісту та вдосконалення навчання предметної галузі «Технологія»: впровадження на рівнях основної загальної та середньої загальної освіти нових методів, форм, прийомів, засобів навчання, освітніх технологій, що забезпечують освоєння базових умінь та навичок, підвищення їх мотивації. Головна суть цих змін полягає в осмисленні та вивченні культуротворчого досвіду, зокрема, технологічної культури, як компоненту загальної культури в аналізі і рефлексії цілісного педагогічного